

2026-05-21
S2024/00482
S2026/01027

Socialdepartementet

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Uppdrag till Livsmedelsverket att genomföra regeringens allergistrategi 2026-2030

Regeringens beslut

Regeringen ger Livsmedelsverket i uppdrag att bidra till genomförandet av den nationella allergistrategin För en preventiv, effektiv och jämlik allergivård 2026–2030 (S2026/01025) samt följa upp åtgärder och resultat inom ramen för strategiarbetet. Socialstyrelsen ges ett motsvarande uppdrag. Myndigheterna ska samverka i genomförandet av uppdragen.

I uppdraget ingår bl.a. att

- ta fram informationsmaterial till livsmedelsföretag med syftet att höja kompetensen inom livsmedelskedjan och förebygga att livsmedel orsakar allergiincidenter,
- samverka med aktörer inom förskola/skola för att säkra miljön för personer med matallergi och celiaki,
- löpande följa upp och vid behov revidera råd om introduktion av livsmedel för barn,
- utreda behovet och förutsättningarna för ett digitalt system för anmälan av allergiincidenter till följd av livsmedel, och
- följa uppfyllelsen av strategin inom sitt verksamhetsområde t.o.m 2030.

Livsmedelsverket ska, till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet), redovisa en plan för genomförandet av arbetet senast den 15 december 2026, lämna delredovisningar senast den 15 december 2027, den 15 december 2028 och

den 15 december 2029 samt redovisa en uppföljning av resultatet senast den 15 december 2030.

För uppdraget får Livsmedelsverket under 2026 använda 3 000 000 kronor. Medlen ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 38 Kvalitetshöjande insatser i hälso- och sjukvården. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast 1 december 2026. Medel som inte har använts ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet. Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Bakgrund

Allergier är några av våra vanligaste kroniska sjukdomar och berör över en tredjedel av Sveriges befolkning. Regeringen har beslutat om en nationell strategi för en mer förebyggande, effektiv och jämlik allergivård. Strategin ska genomföras under fem år.

Regeringens strategi ska ses i ljuset av de pågående satsningar som regeringen arbetar med inom hälso- och sjukvårdsområdet och som har bäring på allergistrategin. Det handlar bl.a. om en utbyggd och patientcentrerad primärvård, satsningar för att korta köerna och kompetensförsörjning.

Allergier är ett stort och växande folkhälsoproblem. Med strategin pekar regeringen ut en gemensam riktning för hur vården och samhället kan möta behoven på ett mer jämlikt sätt.

En viktig del i strategin är att beskriva hur livsmedel kan bli säkrare för personer med matallergi och celiaki (glutenintolerans).

Närmare om uppdraget

Livsmedelsverket ska vid behov ta fram nya informationsmaterial, revidera befintliga samt sprida dessa till olika livsmedelsföretag i syfte att undvika allergiincidenter.

Livsmedelsverket ska utveckla samverkan med aktörer som verkar inom skola och förskola för att säkra miljön för personer med matallergi och celiaki. Samverkan mellan myndigheter, huvudmän i vård och skola, yrkesgrupper, professionsföreningar, branschorganisationer och patientföreningar är central för att sprida kunskap.

Livsmedelsverket ska se över myndighetens råd om introduktion av livsmedel och vid behov revidera dem med vetenskapligt underlag. Dessa råd ska kommuniceras till barnhälsovården och allmänheten på lämpligt vis.

Livsmedelsverket ska utreda förutsättningarna för ett digitalt inrapporteringsystem av allergiincidenter till följd av livsmedel. Inrapportering ska kunna ske av flera aktörer, bl.a. vårdpersonal, skolpersonal, livsmedelsföretag och privatpersoner. I detta ingår att analysera omfattning, kostnad för uppbyggnad och förvaltning samt vilken myndighet som ska vara ansvarig. En effektiv rapportering av allergiincidenter orsakade av livsmedel ger mer kunskap om de största riskerna och i förlängningen om hur de kan undvikas.

Inom ramen för uppdraget ska en dialog föras genom partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning samt med andra relevanta aktörer

Strategin ska genomföras under fem år, 2026–2030. Socialstyrelsen ska under 2026 tillsammans med Livsmedelsverket ta fram en plan för uppföljning av den nationella strategin. Från och med 2027 ska myndigheterna årligen till och med 2030 till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) redovisa uppföljningens resultat. Av uppföljningen ska framgå:

- Hur myndigheterna var för sig och tillsammans arbetat för att bidra till genomförandet av strategin.
- Hur relevanta aktörer så som huvudmän på lokal och regional nivå och livsmedelsföretag arbetat för att bidra till genomförandet av strategin.
- Hur mål inom myndighetens verksamhetsområde uppnåtts.

Regeringen beräknar att 5 000 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget årligen under 2027–2030 under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Erika Borgny

Kopia till

Finansdepartementet/BA

Statsrådsberedningen/Internrevision

Kammarkollegiet

Folkhälsomyndigheten

Socialstyrelsen

Astma- och allergiförbundet

Celiakiförbundet

Svensk Förening För Allergologi (SFFA)

Svensk förening för allmänmedicin (SFMA)